

український та зарубіжний контекст. 2021. С. 115-128.

3. Кочура О. О. Неповнолітній потерпілий як учасник кримінального провадження : монографія / О. О. Кочура : за загальною редакцією доктора юридичних наук, професора О. О. Юхна. Харків : Ніка Нова, 2015. 249 с.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України. *Офіційний сайт Верховної Ради України*: веб-сайт URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення 02.12.2023)

5. Павлова Н. В. Використання демонстраційних засобів (анатомічних ляльок) під час допиту малолітньої особи. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 1. С. 215-220.

Олександр НЕКЛЕСА

*викладач кафедри кримінального процесу та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ДІЗНАННЯ ЗА ОСОБЛИВИМ ПОРЯДКОМ ЗДІЙСНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Проведення дізнання відзначається своєрідністю в рамках спеціальних процесуальних взаємодій у кримінальному провадженні. Це важливий етап, де використовуються унікальні підходи та методи, спрямовані на збір та аналіз інформації для визначення обставин правопорушення. В особливих порядках дізнання виявляється не лише стандартна ретельність розслідування, але й врахування специфічних вимог, пов'язаних із особливістю справи чи характером злочину.

У цьому контексті дізнання набуває нових вимірів, що враховують специфіку правопорушень та відображаються у високій ефективності збору доказів. Важливою рисою є гнучкість та адаптивність, оскільки унікальні обставини вимагають індивідуального підходу та використання творчих методів [1, с. 37].

Здійснення дізнання за особливими порядками кримінального провадження – це не просто процес збору фактів, але й витончена майстерність вивчення складних ситуацій, що вимагає високого рівня кваліфікації та унікальних навичок від провідних слідчих та правоохоронців. Унікальний підхід до дізнання стає головним фактором у забезпеченні справедливості та ефективності правосуддя в контексті особливих випадків кримінального провадження [3, с. 58].

У контексті нового Кримінального процесуального кодексу України, що набрав чинності в 2012 році, дізнання являє собою важливий етап

досудового розслідування поряд із досудовим слідством. Відповідно до положень статті 3 цього КПК дізнання спрямоване на розслідування кримінальних проступків, надаючи йому важливий статус у процесі встановлення фактів порушень закону.

Однак нововведення КПК визначає конкретні обмеження для дізнання. Зокрема, під час його проведення заборонено застосовувати запобіжні заходи, такі як домашній арешт, застава або тримання під вартою, які регулюються статтями 299–301. Це визначає рамки та обмеження для забезпечення прав і свобод осіб під час дізнання, сприяючи справедливому та еквітабельному розслідуванню [4, с. 63].

Важливо відзначити, що законодавство, яке регулює кримінальні проступки та процедуру дізнання, набрало чинності в Україні з 1 липня 2020 року. Це визначає новий етап в системі правосуддя та розслідування кримінальних порушень, спрямований на підвищення ефективності та справедливості в судочинстві. Здійснення дізнання за особливими порядками кримінального провадження, як визначено в новому Кримінальному процесуальному кодексі, відзначається своєрідністю та важливістю в рамках правосуддя. Зазначене процесуальне діяння впроваджене як форма досудового розслідування поряд з досудовим слідством [2, с. 6].

За цими особливими порядками визначено обмеження щодо застосування запобіжних заходів, таких як домашній арешт, застава чи тримання під вартою, що вказує на здорове збалансування між забезпеченням дотримання прав та свобод осіб та потребою проведення ефективного розслідування. Ці обмеження спрямовані на захист індивідуальних прав та підвищення ефективності дізнання.

Отже здійснення дізнання за особливими порядками кримінального провадження сприяє балансу між захистом прав та інтересів осіб і необхідністю ефективного розслідування. Це важливий інструмент в системі правосуддя, який сприяє справедливому та еквітабельному проведенню кримінальних розслідувань.

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

2. Бойко О. Окремі питання здійснення дізнання в кримінальному процесі України. *Jurnalul juridic national: teorie și practică* 36.2-1. 2019. С. 100-104.

3. Крушинський С. А. Строки досудового розслідування: історія становлення у незалежній Україні. Актуальні проблеми юридичної науки: Збірник тез міжнародної наукової конференції «Дев'ятнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 23 жовтня 2020 року). Хмельницький: ХУУП імені Леоніда Юзькова, 2020. С. 470–472.

4. Марченко О. А. Особливості досудового розслідування кримінальних проступків у формі дізнання: деякі процесуальні аспекти. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. С. 49–54.